

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
15 березня 2024 року

УДК 37.013:005.332.2:001.895(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 2 від «20» березня 2024 р.)*

A43

Актуальні проблеми розвитку педагогічної освіти: інновації, виклики, перспективи: збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (15 березня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 313 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку педагогічної освіти: інновації, виклики, перспективи». Учасниками конференції розглянуто інноваційні технології у навчанні, викладанні англійської мови та зарубіжної літератури, інтегроване та адаптоване навчання здобувачів освіти, психолого-педагогічні проблеми викладання, навчання та виховання, професійний розвиток майбутнього фахівця, мовна політика та міжнародна співпраця в освіті та науці.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н.В. – д-р пед. наук, професор;

Розман І.І. – д-р пед. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Бопко І.З. – канд. пед. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мукачівський державний університет, 2024

РОЗДІЛ 4. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

кваліфікаційних (з урахуванням рівня професіоналізації) знань, навиків і умінь, необхідних для виконання стандартних та нетипових професійних завдань; рівень функціональної готовності і резервів організму до трудової діяльності, розвиток професійно важливих фізіологічних функцій аналізаторів та фізичних якостей (сила, швидкість, витривалість); стан індивідуально-психологічних функцій людини і насамперед професійно важливих якостей для конкретної діяльності, що характеризують пізнавальні процеси і психомоторику, темперамент, характерологічні та емоційно-вольові особливості особистості [2].

Основним джерелом професійного розвитку на початкових етапах професійного становлення є рівень особистісного розвитку студента. У процесі професійного становлення відповідальність є основним чинником формування професійного та життєвого шляху особистості. Формування відповідальності пов'язано зі свободою особистості щодо прийняття рішень упродовж життєвого шляху [3].

Період навчання у закладі вищої освіти – це період адаптації до нової соціальної ролі, до нових умов і вимог, що пред'являються до самоорганізації студентів, до роботи над собою, що ґрунтується на основі високого ступеня відповідальності, період активного навчання і розвитку, професіоналізації, орієнтований на повну актуалізацію духовного, когнітивного, професійного та фахового потенціалу студента як конкретного фахівця в професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Ягупов В. В. Професійний розвиток особистості фахівця: поняття, зміст та особливості. *Наукові записки. Том 175. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота.* 2015. С.22-28.
2. Калугіна Т. В. Педагогічні умови професійного саморозвитку викладачів іноземних мов у науково-методичній роботі коледжу. дис... канд. пед. наук: 13.00.04. Рівне, 2019. 381 с.
3. Воронова О., Барчій М., Окремі підходи дослідження особистісної і професійної зрілості. *Вісник Національного університету оборони України : збірник наукових праць.* Київ, 2019. №3 (53). С. 16-23.

УДК 81'342:811.162.4(043.2)

М. В. БЕДЕВЕЛЬСЬКА

кандидат педагогічних наук,

ст. викладач кафедри англійської мови, літератури

з методиками навчання,

Мукачівський державний університет,

м. Мукачево, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОНЕТИЧНОЇ СИСТЕМИ СЛОВАЦЬКОЇ МОВИ

Вивчення звукового складу мови і всього того, що пов'язане зі звуковим вираженням змісту в мові, є предметом фонетики. Фонологічна система словацької мови є досить складною і характеризується рядом особливостей. Вона сформувалася в результаті історичного розвитку мови і продовжує розвиватися в сучасний період. Підчас вивчення словацької мови важливо визначити фонетичні та фонологічні відмінності рідної та іноземної мов для

РОЗДІЛ 4. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

полегшення сприйняття іноземної мови. Є важливим у випадку спорідненості мов одразу виокремити схожість та відмінність у фонетичних системах.

Вивчення словацької фонетики виконується в рамках лінгвістики та фонетики як наукових галузей. Фонетичним особливостям словацької мови присвятили свої праці Рената Грегорова, яка опублікувала практичний підручник «Порівняльна фонетика і фонологія англійської та словацької мов» Йозеф Младенов, був словацьким лінгвістом, який написав багато праць з фонетики та діалектології словацької мови. Янко Матушка, був словацьким філологом і мовознавцем, який написав першу наукову фонетику словацької мови. Олександр Потебня - український мовознавець, етнограф і фольклорист, який досліджував зв'язки між українською та словацькою мовами. Він також написав граматику словацької мови для українців. Буднікова Л.Т., Гілецька З., Ліхтей Т.В., Пахомова С.М., Хома О.Л. Їхні праці включають такі аспекти, як мовознавство, культурологія, історія, соціологія і багато інших галузей.

У процесі історичного розвитку словацької мови відбулися деякі фонетичні зміни, які вплинули на фонологічну систему мови. Одним із найважливіших фонетичних процесів є падіння редукованих. Редуковані - це голосні, які втратили свою фонетичну значущість і стали вимовлятися як короткі голосні неясної якості. Падіння редукованих відбулося в праслов'янській мові в VI-VII століттях. Іншим важливим фонетичним процесом є палаталізація приголосних. Палаталізація - це зміна приголосних звуків під впливом голосних переднього ряду. У словацькій мові палаталізація відбулася в період X-XIII століть. Фонологічні процеси продовжують відбуватися в сучасній словацькій мові. Наприклад, у деяких діалектах словацької мови відбувається пом'якшення приголосних перед голосними переднього ряду.

Вивчення словацької мови українські учні та студенти починають з алфавіту, голосних та приголосних звуків, вимови та читання. При погляді на словацький алфавіт в українського учня виникає подив, а інколи й почуття страху. Оскільки в словацькому алфавіті нараховується 46 літер, а в українському тільки 33. З них словацький алфавіт на позначення голосних має 12 літер, український – 10, на позначення приголосних – 34, український – 22. [1, 115].

В основі словацького алфавіту лежать латинські літери, які доповнені діакритичними знаками, а в основі українського алфавіту – літери кирилиці. Словацька мова не має м'якого знака, який є в українській.

Відмінності в якості голосних фонем: у словацькій мові є голосний **ä**, який відсутній в українській мові. У словацькій мові голосні **i, í, e, é, o, ô** в передній частині ряду вимовляються більш відкрито, ніж в українській мові.

У словацькій мові голосний **i** на письмі позначається як **i/u**. В українській мові, на відміну від словацької, окрім **i**, ще наявний голосний **и**, який вживається після твердих приголосних. У більшості слів, які збігаються зі словацькою, літера **и** пишеться там, де у словацькій мові потрібно вживати **u**.

РОЗДІЛ 4. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Голосні фонемі словацької мови поділяються на голосні переднього і заднього ряду. Голосні переднього ряду утворюються при опущенні спинки язика вперед. Вони мають більш відкритий характер, ніж голосні заднього ряду. Голосні заднього ряду утворюються при піднятті спинки язика назад. Вони мають більш закритий характер, ніж голосні переднього ряду.

У словацькій мові для позначення пом'якшення приголосних звуків на письмі використовується знак м'якшення. При поясненні українському учневі діакритичних знаків словацької мови можна використати способи позначень м'яккості в українській і словацькій мові, наприклад, дь – d', ть – t', ль – l', нь – ñ. Замість знака м'якшення в словацькій мові використовується діакритичний знак пом'якшення. При цьому необхідно наголосити, що словацька мова, на відміну від української, має лише чотири пари твердих і м'яких приголосних (d – d', t – t', l – l', n – ñ), українська – 9 пар ([д]-[д'], [т]-[т'], [з]-[з'], [с]-[с'], [дз]-[дз'], [ц]-[ц'], [н]-[н'], [л]-[л'], [р]-[р']). Ця відмінність часто призводить до суттєвих помилок у вживанні та вимові словацьких слів.

Вивчення словацької фонетичної системи може бути складним завданням, але воно є необхідним для оволодіння мовою. Завдяки дослідженням науковців-лінгвістів та порівняльному зіставленню фонетичних систем, педагоги можуть подолати труднощі з якими стикаються учні на етапі ознайомлення зі словацькою мовою.

Список використаних джерел:

1. Буднікова Л. Словацька мова в українськомовному середовищі Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Вип. 2 (48), 2022. С. 114-121.
2. Гілецька З. До проблеми вивчення словацької мови як іноземної в українському мовному середовищі. *Studia Slovakistica*. 2. Перспективи розвитку словакістики в Україні. Ужгород: Мистецька лінія, 2003. С. 68 –78.
3. Пахомова С.М. Стан розробки українсько-словацького лексикографічного сектора // *Studia Slovakistica*. Вип. 7: Віртуальний інститут словакістики. – Ужгород: Мистецька лінія, 2007. – С. 81 – 88.
4. Mgr. Renáta Gregová, *Comparative Phonetics and Phonology of the English and the Slovak Language. A Practical Coursebook*. Košice 2022.

УДК 007:004.738.5:37.011.3-051:378.147-057.4(043.2)

О. Ю. БОГОМАЗ

доктор філософії, викладачка кафедри
метології та методики суспільних дисциплін,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова

КРИТИЧНА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

У ХХІ столітті критична медіаграмотність є необхідною умовою участі в демократичному співіснуванні, оскільки нові інформаційно-комунікаційні технології з'єднали, зблизили, урізноманітнили, розширили та змінили світ. Це вплинуло на спосіб мислення людей та реструктуризацію суспільства на місцевому та глобальному рівнях.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>